

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 105/06-45

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. marca 2006 predbežne prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. H., B., zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky v spojení s čl. 1 ods. 1 a s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Ing. Ľ. H. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. augusta 2004 faxom doručená sťažnosť (doplnená písomným podaním doručeným ústavnému súdu 4. augusta 2004) Ing. Ľ. H., B. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. J. H., B., ktorou namietal porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného v čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení

s čl. 1 ods. 1 a s čl. 48 ods. 2 ústavy rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004.

Zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Personálnym rozkazom ministra vnútra Slovenskej republiky (ďalej len „personálny rozkaz ministra“) č. 40 z 31. januára 2003 bol sťažovateľ podľa § 192 ods. 1 písm. e) zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o štátnej službe policajtov“) prepustený zo služobného pomeru príslušníka Policajného zboru Slovenskej republiky (ďalej len „služobný pomer policajta“). Rozklad sťažovateľa proti uvedenému personálnemu rozkazu ministra bol rozhodnutím rozkladovej komisie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky sp. zn. KM-D-39/2003 z 23. apríla 2003 ako nedôvodný zamietnutý a napadnutý personálny rozkaz ministra bol potvrdený. Obidve rozhodnutia napadol sťažovateľ žalobou podanou najvyššiemu súdu podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“), ktorý rozsudkom sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004 *„o žalobe rozhodol tak, že zrušil iba rozhodnutie žalovaného zo dňa 23. 04. 2003 Č. p.: KM-D-39/2003 o rozklade, a to pre nedostatočne zistený skutkový stav. Sťažovateľom rovnako napadnuté rozhodnutie žalovaného č. 40 zo dňa 31. 01. 2003, ktorým sťažovateľa prepustil zo stálej štátnej služby, nezrušil“*. Rozsudok najvyššieho súdu bol sťažovateľovi doručený 2. júna 2004.

Vzhľadom na uvedené podstatné skutočnosti sťažovateľ namietal porušenie ním označených základných práv tým, že najvyšší súd:

„1. opomenul rozhodnúť aj o návrhu na zrušenie rozhodnutia žalovaného č. 40 zo dňa 31. 01. 2003, ktorým sťažovateľa prepustil zo stálej štátnej služby bez toho, aby svoje rozhodnutie dostatočne odôvodnil,

2. opomenul rozhodnúť aj o návrhu na zrušenie rozhodnutia žalovaného č. 40 zo dňa 31. 01. 2003, ktorým sťažovateľa prepustil zo stálej štátnej služby, hoci toto rozhodnutie bolo neplatné podľa § 194 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru, Slovenskej informačnej služby, Zboru väzenskej a justičnej stráže Slovenskej republiky a Železničnej polície (ďalej len „ZoŠS“)

3. opomenul rozhodnúť aj o návrhu na zrušenie rozhodnutia žalovaného č. 40 zo dňa 31. 01. 2003, ktorým sťažovateľa prepustil zo stálej štátnej služby, hoci i toto rozhodnutie trpelo rovnakými procesnými vadami, ako zrušené rozhodnutie, osobitne došlo najmä k porušeniu čl. 48 ods. 2 Ústavy SR,

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že napriek tomu, že sťažovateľovi bolo v časti vyhovené, porušenie jeho práv nebolo odstránené, a teda sa môže považovať za obeť porušenia Ústavou SR garantovaných práv. Porušenie ústavných práv sťažovateľa totiž nemožno napraviť opätovným prejednaním veci v rámci konania o rozklade, v ktorom procesnom štádiu sa konanie momentálne nachádza.“

Na zdôvodnenie svojich záverov konštatovaných v bode 1 (pozri vyššie) sťažovateľ ďalej uviedol: «Súčasťou práva na súdnu ochranu a na spravodlivý proces je nepochybne aj právo na riadne odôvodnenie súdneho verdiktu:

Nedostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia je v rozpore s princípom zákazu svojvôle vyplývajúceho z princípu právneho štátu podľa čl. 1 ods. 1 Ústavy SR (uznesenie Ústavného súdu SR sp. zn. PL. ÚS 52/99) a princípom objektivity, ktorý je imanentnou súčasťou každého základného práva alebo slobody, o ktorých sa koná (nálezy Ústavného súdu SR sp. zn. II. ÚS 9/00 a sp. zn. II. ÚS 143/02). Len riadne odôvodnenie postupu a rozhodnutí orgánov verejnej moci je dôkazom o tom, že orgán verejnej moci sa predmetom konania riadne zaoberal a že zvažoval všetky relevantné skutočnosti veci, a že sa účastníkovi konania aj skutočne (viditeľným spôsobom) ochrana poskytla (rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Delcourt).

Odôvodnenie rozhodnutia je aj zárukou toho, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny. Je predpokladom toho, aby strany mohli účinne uplatňovať právo na opravné prostriedky. Napokon je predpokladom kontroly výkonu spravodlivosti zo strany verejnosti.

Podľa § 250j ods. 2 prvá veta O. s. p. ak súd dôjde k záveru, že správne rozhodnutie posúdilo vec po právnej stránke nesprávne alebo že zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov, alebo že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci, zruší rozsudkom napadnuté rozhodnutie správneho orgánu a podľa okolností aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa a vráti vec žalovanému správne orgánu na ďalšie konanie.

Z citovaného ustanovenia vyplýva pre súd príkaz, aby zrušil nielen rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa, ale aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa (arg. zruší). Ustanovenie používa výraz zruší v prikazovacom význame, na rozdiel napr. od významu „môže zrušiť“ a pod. Toto rozlišovanie nemá len formálny význam. Vychádzajúc z účelu je zrejmé, že tým zákonodarca sleduje situáciu, kedy k účinnej a úplnej náprave porušenia zákona (osobitne procesných práv účastníkov konania) môže dôjsť jedine zrušením rozhodnutí správnych orgánov oboch stupňov.

Súd sa vo svojom rozsudku žiadnym spôsobom nevysporiadal s návrhom žalobcu na zrušenie prvostupňového rozhodnutia. A to paradoxne napriek tomu, že z odôvodnenia rozsudku jednoznačne vyplýva, že dospel k záveru, že vadami trpí i rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa. Žalobca pritom výslovne namietal, že rovnakými vadami trpí nielen rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa, ale aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa.»

Na zdôvodnenie svojich záverov konštatovaných v bode 2 sťažovateľ v sťažnosti uviedol, že: «Súd svoj právny názor o platnosti napadnutých rozhodnutí odporca založil na tom, že obsahové i formálne náležitosti rozhodnutia o prepustení zo služobného pomeru upravuje § 241 ZoŠS bez sankcie neplatnosti, a ďalej na tom, že v správnom konaní je záväzná celé rozhodnutie, vrátane odôvodnenia (a zrejme aj poučenia o opravnom prostriedku) a preto postačí opis skutku uviesť v odôvodnení.

Tento právny názor neobstojí, a to z nasledovných dôvodov:

(...) Je zrejmé, že dôvod prepustenia so skutočnosťami, ktoré ho zakladajú (skutok subsumovateľný pod uplatnený dôvod prepustenia), musí byť uvedený vo výroku rozhodnutia. Je tomu tak z nasledovných dôvodov:

Ustanovenie § 194 ods. 1 ZoŠS inými slovami vyjadruje, že v rozhodnutí o prepustení sa musí uviesť skutok, ktorý je predmetom konania a ktorý napĺňa skutkovú podstatu § 192 ods. 1 ZoŠS. Rozhodovanie o prepustení podľa § 192 ods. 1 písm. e) ZoŠS je svojou povahou rozhodovaním o delikte príslušníka policajného zboru. Z povahy veci preto vyplýva, že skutok musí byť opísaný konkrétnymi skutočnosťami nezameniteľným spôsobom tak, aby nemohol byť zamenený s iným skutkom. Iba vtedy dôjde k nastoleniu stavu právnej istoty, nakoľko iba vtedy bude rozhodnutie predstavovať res iudicatae, aby nemohlo dôjsť

k postihnutiu za to isté konanie dvakrát. Skutok teda musí byť uvedený vo výroku, a nie v odôvodnení, nakoľko záväzný je iba výrok, nie odôvodnenie. Teda uvedenie skutku iba v odôvodnení by prekážku res iudicatae nevytvorilo.

Tým, že zákon výslovne formuluje požiadavku uviesť v rozhodnutí skutok (opis skutku), implicitne (avšak nepochybne) zároveň ustanovuje, že skutok musí byť uvedený vo výroku rozhodnutia, nie v odôvodnení. V odôvodnení z dôvodu preskúmateľnosti musí správny orgán skutok uviesť tak či onak spolu so skutočnosťami, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie a hodnotením dôkazov. Ustanovenie § 194 ods. 1 ZoŠS by bolo zjavne nadbytočné, ak by zákonodarca tú istú normu formuloval dvakrát t. j. ak by postačovalo skutkový dôvod uviesť v odôvodnení. Ak by zákonodarca trval na uvedení skutku iba v odôvodnení, postačovalo by iba ustanovenie § 241 ods. 3 ZoŠS. Naopak platí (presumuje sa), že racionálny zákonodarca neupravuje dvakrát to isté, ale ak ustanovuje dve normy, upravuje nimi obsahovo a dôsledkami iné pravidlá správania. Navyše § 194 ods. 1 ZoŠS pojem „odôvodnenie“ neobsahuje. V rozpore s uvedeným ani prvostupňové a ani druhostupňové rozhodnutie opis skutku t. j. uvedenie dôvodu prepustenia so skutočnosťami, ktoré ho zakladajú, neobsahujú. Podľa nášho názoru teda došlo k porušeniu § 194 ods. 1 ZoŠS.

Je nepredstaviteľné, aby rozhodnutie žalovaného č. 40 zo dňa 31. 01. 2003, ktorým sťažovateľa prepustil zo stálej štátnej služby, zostalo nezrušené, hoci je neplatné. Bolo ho teda potrebné zrušiť. »

Na zdôvodnenie svojich záverov konštatovaných v bode 3 sťažovateľ ďalej uviedol, že rozhodnutie správneho orgánu v prvom stupni má nedostatky, pretože: «*V rozpore so zákonnými náležitosťami odôvodnenia rozhodnutie neobsahuje úplný výpočet dôkazov, ktoré boli podkladom pre rozhodnutie. Navyše sú tieto dôkazy popísané neurčito, takže nie je zrejmé, z akého dôkazu a akú skutkovú okolnosť správny orgán zistil. Tieto dôkazy navyše neboli poskytnuté žalobcovi na nahliadnutie pred vydaním rozhodnutia a v konaní neboli za prítomnosti žalobcu vôbec vykonané. Žalovaný teda v rozpore so svojimi povinnosťami neumožnil žalobcovi osobnú účasť na konaní, negarantoval právo byť prítomný pri vykonávaní dôkazov a v konečnom dôsledku vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia.*

Táto závažná procesná vada nebola napravená ani v rozkladovom konaní, nakoľko ani v tomto prípade nemal žalobca možnosť osobnej účasti na konaní, žalovaný negarantoval právo byť prítomný pri vykonávaní dôkazov a v konečnom dôsledku vyjadriť sa k podkladu rozhodnutia i k spôsobu jeho zistenia, hoci v druhostupňovom rozhodnutí sú konkrétne dôkazy a konkrétne skutkové okolnosti, ktoré z nich správny orgán zistil uvedené.

V danom prípade bolo navyše povinnosťou správneho orgánu nariadiť ústne pojednávanie. Ustanovenie § 21 ods. 1 SprP nie je formulované takým spôsobom, že by dávalo správne mu orgánu bez obmedzenia na uváženie, či ústne pojednávanie nariadi alebo nie. Ak to vyžaduje povaha veci, osobitne v prípade, ak sa tým prispeje k objasneniu veci, je jeho povinnosťou ústne pojednávanie nariadiť. Za takýto prípad možno považovať aj prípad, ak je potrebné vykonať dôkaz výsluchom svedkov, nakoľko v takom prípade má účastník byť prítomný a klásť im otázky...

Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že k porušeniu ústavného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR došlo v konaní na prvom i druhom stupni. Všetko nasvedčuje tomu, že v konaní na prvom stupni nebolo vykonávané absolútne žiadne procesné relevantné dokazovanie, správny orgán v podstate rozhodol „od stola“. Je zrejmé, že takýmto spôsobom konanie vôbec nemalo prebehnúť a preto trpí takými hrubými vadami, ktoré vylučujú ich nápravu v konaní o rozklade. Preto bolo okolnosťami plne odôvodnené, aby bolo zrušené aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa. V opačnom prípade konanie o správnej žalobe neplní úlohu účinného prostriedku nápravy porušených ústavných práv.»

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sž 99/03 zo dňa 30. 03. 2004 bolo porušené právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu garantované čl. 46 ods. 1, 2 v spojení s čl. 1 ods. 1 Ústavy SR a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR.

2. Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Sž 99/03 zo dňa 30. 03. 2004 sa zrušuje a vec sa vracia na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľovi sa priznáva náhrada trov konania.“

2. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k prijateľnosti sťažnosti písomne vyjadrili obaja účastníci konania: za najvyšší súd jeho predseda JUDr. M. K. listom sp. zn. KP 8/04-24 zo 4. novembra 2004 a právny zástupca sťažovateľa stanoviskom k uvedenému vyjadreniu najvyššieho súdu listom z 10. augusta 2005.

2.1 Predseda najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení uviedol, že:

«Porušenie označených článkov - základných ľudských práv vidí, zjednodušene povedané v tom, že súd napadnutým rozsudkom nezrušil aj prvostupňové rozhodnutie žalovaného a to pri znení ustanovenia § 250j ods. 2 OSP a existencii dôvodov, na ktoré poukazuje (neplatnosť personálneho rozkazu...) a v tom, že nezdôvodnil nesplnenie, porušenie tejto povinnosti (t. j. zrušiť prvostupňové rozhodnutie).

Najvyšší súd SR ako procesná strana v konaní o tejto ústavnej sťažnosti zastáva názor, že postupom súdu ani napadnutým rozhodnutím nemohlo dôjsť porušeniu označených článkov ústavy po formálnej ani vecnej stránke.

Najvyšší súd SR nevytvoril sťažovateľovi žiadnu prekážku, aby došlo k preskúmaniu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorým sa cítil byť poškodený na svojich právach. Toto právo uplatnil a aj sa ho dovolal.

Rozhodnutie žalovaného (KM -D 39/2003 z 23. apríla 2003), ktoré právne záväzným spôsobom riešilo skončenie služobného pomeru žalobcu - sťažovateľa v policajnom zbore bolo zrušené a vec mu bola vrátená na ďalšie konanie, odstránenie väd, na ktoré žalobca poukazoval a ktoré teraz ako sťažovateľ pripisuje súdu.

Zrušenie rozhodnutia orgánu verejnej správy pre nepreskúmateľnosť, nedostatočné zistenie skutkového stavu obnáša aj perspektívu plnej reštitúcie poškodených práv nielen po stránke procesnej ale aj hmotnoprávnej, týkajúcej sa veci samej, t. j. zachovania služobného pomeru. Dôkazná situácia totiž zásadne podmieňuje a je bázou právneho posúdenia veci.

Súd v súlade s článkom 46 ods. 4 Ústavy SR pritom postupoval podľa piatej časti, hlavy druhej OSP upravujúcej správne súdnictvo na základe žalôb. Ide o prieskumné konanie rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktoré vydávajú (aj pri možných excesoch) na základe kompetencie zverenej im zákonom. Na zverenom úseku sú teda vybavené plnou rozhodovacou právomocou a v tom aj právom voľnej úvahy (správneho uváženia) nielen pri

hodnotení dôkazov ale aj z hľadiska vhodnosti a účelnosti regulácie vzťahov. Zrejme z tohto dôvodu ustanovenie § 250j ods. 2 OSP, v spornej časti je (a v podstate aj do 1. 10 2004 bolo) formulované ako výnimka zo zásady tak, že „a podľa okolností“ zruší súd - aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa“.

Podľa výkladovej praxe, ktorá korešponduje s dôvodovou správou, zrušenie rozhodnutia aj orgánu prvého stupňa je vecou vlastnej úvahy súdu. Touto úpravou zákonodarca mal zrejme na mysli nielen práva účastníka, ale aj záujem na riadnom výkone štátnej správy. Pri imperatívnej úprave zrušenia aj prvostupňového rozhodnutia ako princípu, by dochádzalo (aj pri odstrániteľných vadách správneho konania) k zamedzeniu možnosti výkonu právomoci správneho orgánu na ujmu vecí verejných. Predpisy verejného práva totiž spravidla neupravujú spočívanie prekluzívnych, či premlčacích lehôt na vydanie rozhodnutia, či opatrenia pri podaní žaloby a na čas konania na súde. A napokon orgány štátnej správy nemajú ani prístup na ústavný súd, pričom zrušením ich rozhodnutia, ak bol k tomu dôvod a potreba, hoci nepriamo, dopadá na celok, na ujmu verejných záujmov upravených normami verejného práva.

Na uplatnenie tohto postupu súdom, t. j. zrušenia aj rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, nie je potrebný návrh žalobcu (a to pri dispozičnej zásade!) a ani právny nárok. Nevyužitie toho oprávnenie súdom principiálne preto nemôže spôsobiť ujmu na subjektívnych právach účastníka a to ani za stavu, že jeho nevyužitie nebolo osobitne zdôvodnené. Principiálne sa zdôvodňuje uplatnenie výnimky a nie jej neuplatnenie.

A napokon, o nedostatku odôvodnenia nie je zrejme možné hovoriť vtedy, ak z rozboru veci logicky vyplýva, že vady konania možno odstrániť v druhostupňovom konaní.

V správnom konaní, a to aj v konaní vo veciach služobného pomeru podľa dvanástej časti zák. č. 73/1998 Z. z., zásadne platí princíp jednotnosti konania. Celé konanie od začatia až do rozhodnutia orgánu druhého stupňa tvorí jeden celok. Takto aj v odvolacom správnom konaní môže účastník uplatniť všetky procesné úkony, navrhnúť vykonanie aj nových dôkazov. Odvolací orgán (§ 243 ods. 4) je zásadne povinný doplniť dokazovanie a odstrániť vady konania.

K čl. 48 ods. 2 Ústavy SR vo vzťahu k námietke sťažovateľa možno len poznamenať, že žalobca na pojednávaní vypočutý bol, mal možnosť vyjadriť sa k prejednáwanej veci

z akéhokoľvek hľadiska. Okrem toho mal priestor k predneseniu žaloby a dôvodov aj jeho právny zástupca. Pri tomto postupe, nemôže obstať tvrdenie sťažovateľa, že súd ho ukrátil na základnom práve, ktorý označený článok zakotvuje.»

2.2 Právny zástupca sťažovateľa vo svojom stanovisku k uvedenému vyjadreniu najvyššieho súdu mimo iného uviedol:

„Žalovaný pri vydaní prvostupňového rozhodnutia č. 40 zo dňa 31. 01. 2003, ktorým sťažovateľa prepustil zo stálej štátnej služby totiž využil oprávnenie podľa § 193 ods. 1 zákona č. 73/1998 Z. z. o štátnej službe príslušníkov Policajného zboru v znení neskorších predpisov, v dôsledku čoho služobný pomer skončil dňom doručenia rozhodnutia o prepustení t. j. doručením rozhodnutia. Rozsudok Najvyššieho súdu SR sa však tohto rozhodnutia žiadnym spôsobom nedotkol a preto skončenie služobného pomeru stále trvá (nedošlo k jeho obnoveniu). Z uvedeného vyplýva, že rozhodnutie žalovaného, ktoré záväzným spôsobom riešilo skončenie služobného pomeru, nebolo zrušené, ale ponechané v platnosti. Tvrdíme preto, že sťažovateľovi nebola poskytnutá účinná súdna ochrana jeho ústavných práv.

Tvrdenie, že Najvyšší súd SR nevytvoril sťažovateľovi žiadnu prekážku, aby došlo k preskúmaniu zákonnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy, ktorým sa cítil poškodený na svojich právach, je potrebné tiež korigovať, nakoľko popiera faktickú stránku veci. Z obsahu žaloby jednoznačne vyplýva, že sťažovateľ sa cítil nezákonne dotknutý na svojich právach i rozhodnutím žalovaného č. 40 zo dňa 31. 01. 2003. Ak Najvyšší súd SR ponechal nedotknuté toto rozhodnutie, pričom zrušil len rozhodnutie Č. p.: KM-D-39/2003 zo dňa 23. 04. 2003 na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a vec vrátil na ďalšie konanie, doplnenie dokazovania (str. 5 rozsudku), správny orgán (žalovaný) nie je viazaný zrušiť aj rozhodnutie č. 40 zo dňa 31. 01. 2003. Inými slovami povedané, správny orgán sa môže spoľahnúť, že po doplnení dokazovania v prípade opätovnej žaloby sťažovateľa odporca v súlade so svojím právnym názorom ponechá v platnosti rozhodnutie č. 40 zo dňa 31. 01. 2003. Perspektívu plnej reštitúcie poškodených práv po stránke procesno-právnej i hmotno-právnej, ktorú naznačuje odporca, preto považujeme za iluzórnu.

V prvom rade považujeme za potrebné uviesť, že v danom prípade nie je súd konfrontovaný s inštitútom voľnej úvahy, ale v prípade ustanovenia § 250j ods. 2 O. s. p.

(...) ide o právnu normu s relatívne neurčitou hypotézou, t. j. o právnu normu, ktorej hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, ale ktorá tak prenecháva súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, vopred neobmedzeného okruhu okolností. Súd musí vymedziť v konkrétnej veci tie okolnosti, ktoré považuje za dôvody (okolnosti), pre ktoré zruší alebo naopak nezruší aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa (...). Inými slovami povedané, v právnej praxi sa stabilne aplikuje zásada, že aj aplikácia voľnej úvahy (ktorá je spravidla vždy spojená aj s neexistenciou právneho nároku), musí byť vždy odôvodnená konkrétnymi a preskúmateľnými hľadiskami, pretože voľná úvaha neznamená ľubovôľu.

Námietka, že na zrušenie prvostupňového rozhodnutia nemá účastník konania právny nárok, rovnako neobstoí. Podľa nášho názoru argumentácia existenciou resp. neexistenciou právneho nároku nemá v danom prípade miesto, pretože ak súčasťou práva na súdnu ochranu nie je aj právo na úspech v konaní (II. ÚS 37/01), per se nemôže nikdy existovať nárok na vydanie rozhodnutia s určitým obsahom. Do dôsledkov dovedený argument odporcu potom znamená, že žiadne súdne rozhodnutie nemusí byť odôvodnené, pretože naň nie je právny nárok, čo je absurdné a v rozpore s judikatúrou Ústavného súdu SR (napr. IV ÚS 115/03).

Na tomto mieste vyjadrujeme pochybnosti nad vymedzením účelu oprávnenia správneho súdu zrušiť aj prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu tak, ako to urobil odporca vo svojom podaní. Ak by aj platilo, že sa má prihliadať na riadny výkon štátnej správy (presnejšie verejnej správy), to neznamená, že sa tak má diať na úkor plnej a efektívnej ochrany práv fyzických a právnických osôb, resp. na úkor ich možnosti plne a efektívne uplatniť im garantované procesné práva, a to tým viac, ak tieto práva majú ústavnú kvalitu.

I keď ustanovenie § 250j O. s. p. priznáva súdu určitú mieru uváženia, ide o uváženie právne, ktoré podlieha preskúmaniu v plnom rozsahu. I keď ide o uváženie, neznamená to, že sa súd môže rozhodnúť, či právomoc podľa § 250j O. s. p. využije, alebo nie.

V danom prípade nemožno nájsť žiaden relevantný argument pre taký postup odporcu, že keď skonštatoval rovnaké vady prvostupňového i druhostupňového rozhodnutia, ktoré súčasne znamenajú i porušenie základných práv a slobôd, vo vzťahu k prvostupňovému rozhodnutiu neurobil žiadne opatrenia a z porušenia základných práv

a slobôd nevyvodil žiadne dôsledky, hoci takúto právomoc mu zákonodarca práve v záujme účinnej ochrany práv priznal.

Záverom uvádzame, vychádzajúc aj z predmetného vyjadrenia odporcu, že sa opätovne nemožno ubrániť dojmu, že odporca dospel k subjektívnemu vnútornému presvedčeniu o tom, že rozhodnutia žalovaného sú inak správne a vytvoril mu možnosť, aby prepustenie sťažovateľa zo služobného pomeru mohol dotiahnuť (v rámci prekluzívnej lehoty) dokonca i napriek tomu, že žalovaný aj v prvostupňovom konaní porušil ústavné práva sťažovateľa. O tom svedčia apely odporcu na verejné záujmy.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je tvrdenie sťažovateľa o porušení ním označených základných práv tým, že o jeho žalobe, ktorou sa na najvyššom súde domáhal preskúmania a následného zrušenia rozhodnutí správnych orgánov v prvom aj druhom stupni, rozhodol najvyšší súd tak, že rozsudkom sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004 zrušil druhostupňové správne rozhodnutie a vec vrátil druhostupňovému správne orgánu na ďalšie konanie a opätovné rozhodnutie, nezrušil však rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a ani v odôvodnení tohto rozsudku sa nevysporiadal s tým, prečo nezrušil aj prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu z 31. januára 2003. Podľa tvrdenia sťažovateľa najvyšší súd tým, že nezrušil rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu a neodôvodnil svoje rozhodnutie ponechať v platnosti prvostupňové rozhodnutie, t. j. personálny rozkaz ministra č. 40 z 31. januára 2003, ktorým bol prepustený zo služobného pomeru, porušil jeho základné právo na súdnu a inú právnu ochranu zaručené v čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 1 ods. 1 a s čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sťažovateľ žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudok najvyššieho súdu, pretože najvyšší súd aj napriek existencii okolností, ktorými sťažovateľ nie len v žalobe, ale aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu, poukázal na nesprávnosti prvostupňového správneho rozhodnutia, ponechal bez zdôvodnenia toto rozhodnutie v platnosti.

K porušeniu čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Jedným z aspektov práva na spravodlivý proces, chránený v čl. 46 ods. 1 ústavy je okrem práva domáhať sa svojho práva na nezávislom a nestrannom súde (prístup k súdu) aj právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo účastníka na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia.

Podľa sťažovateľa najvyšší súd porušil toto jeho základné právo zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy tým, že v odôvodnení rozsudku sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004 v rozpore s § 250j ods. 2 OSP neodôvodnil svoje závery, kvôli ktorým najvyšší súd, popri zrušení druhostupňového rozhodnutia správneho orgánu, nezrušil aj prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu, t. j. personálny rozkaz ministra č. 40 z 31. januára 2003.

Ustanovenie § 250j ods. 2 OSP (účinné v čase rozhodovania najvyššieho súdu) ukladalo súdu zrušiť napadnuté rozhodnutie správneho orgánu, ak súd po jeho preskúmaní dospeje k záveru, že správny orgán posúdil vec po právnej stránke nesprávne alebo zistenie skutkového stavu, z ktorého vychádzalo správne rozhodnutie, je v rozpore s obsahom spisov alebo že zistenie skutkového stavu je nedostačujúce na posúdenie veci. Zároveň ustanovenie § 250j ods. 2 OSP ukladalo súdu zrušiť aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa, za predpokladu, že to okolnosti konkrétneho prípadu vyžadujú.

Podľa názoru ústavného súdu z ustanovenia § 250j ods. 2 OSP nemožno vyvodiť povinnosť, resp. imperatív zákonodarcu adresovaný súdu automaticky zrušiť aj rozhodnutie správneho orgánu prvého stupňa v prípade, že súd zruší napadnuté druhostupňové rozhodnutie správneho orgánu, resp. na takýto postup súdu nemá účastník automaticky právny nárok. Takýto postup by prichádzal do úvahy iba ak by to ad hoc odôvodňovali okolnosti daného prípadu. Túto skutočnosť nepopiera v sťažnosti ani samotný sťažovateľ, keď pripúšťa možnosť úvahy súdu zrušiť alebo nezrušiť aj prvostupňové správne rozhodnutie, avšak navyše dodáva, že „*vol'ná úvaha musí byť odôvodnená*“, pričom namieta absenciu tohto odôvodnenia v rozsudku najvyššieho súdu vo vzťahu k nezrušenému prvostupňovému rozhodnutiu správneho orgánu.

Z obsahu sťažnosti vyplýva že dôvody ktorými sa sťažovateľ domáhal na najvyššom súde aj preskúmania a zrušenia rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa, t. j. personálneho rozkazu ministra č. 40 z 31. januára 2003 sú totožné s dôvodmi, ktorými sťažovateľ spochybňuje správnosť prvostupňového správneho rozhodnutia aj v konaní pred ústavným súdom. Sťažovateľ tvrdí, že napriek existencii uvedených dôvodov nebolo prvostupňové správne rozhodnutie najvyšším súdom zrušené bez toho, aby sa s týmito dôvodmi najvyšší súd vysporiadal v odôvodnení napádaného rozsudku. Z tohto dôvodu sa sťažovateľ domáha sťažnosťou na ústavnom súde zrušenia citovaného rozsudku najvyššieho súdu.

Sťažovateľom uvedené dôvody je možné zhrnúť do troch bodov:

a) prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo podľa sťažovateľa vydané po uplynutí prekluzívnej lehoty, a teda v rozpore s § 192 ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov (účinného ku dňu rozhodovania prvostupňového správneho orgánu);

b) prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu *„je nesprávne aj preto, že súčasťou výroku o prepustení nie je skutok, ktorý prepúšťací dôvod zakladá“*, t. j. toto rozhodnutie trpí podľa sťažovateľa nedostatkom formy;

c) prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu bolo podľa sťažovateľa vydané aj napriek tomu, že správny orgán prvého stupňa nevykonal vo veci dostatočné dokazovanie, pretože mu neumožnil byť prítomným pri vykonávaní dôkazov, nemal príležitosť vyjadriť sa k podkladom rozhodnutia a spôsobu ich zisťovania, nenariadil ústne pojednávanie a nevypočul svedkov.

Po preskúmaní rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004 ústavný súd zistil, že tými istými dôvodmi (kumulácia dôvodov) sťažovateľ spochybňoval v konaní pred najvyšším súdom aj správnosť rozhodnutia druhostupňového správneho orgánu (pozri str. 2 ods. 3 rozsudku najvyššieho súdu). Z obsahu odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu však ústavný súd zistil, že sa tento s námietkou sťažovateľa vysporiadal ako s celkom bez toho, aby ho výslovne zdôvodňoval vo vzťahu k prvostupňovému aj druhostupňovému správne rozhodnutiu osobitne.

Po zistení, že sťažovateľ podal žalobu v zákonom stanovenej lehote, najvyšší súd stručne a výstižne uviedol, v čom videl sťažovateľ dôvody podania žaloby (kumulatívne vo vzťahu k obom rozhodnutiam správnych orgánov) a pri odôvodňovaní svojho právneho názoru vyjadril, ktoré skutočnosti vo vzťahu k týmto dôvodom [pozri vyššie a) – c)] považuje za preukázané, akými úvahami sa riadil a ako vec právne posúdil.

a) V súvislosti s prvým dôvodom - plynutie prekluzívnej lehoty na rozhodnutie správneho orgánu podľa § 192 ods. 1 písm. e) v spojení s § 192 ods. 3 zákona o štátnej službe policajtov (účinného v rozhodnom čase) najvyšší súd vyslovil svoj právny názor podľa ktorého:

„(...) dvojmesačná lehota uvedená v § 193 ods. 3 zák. (správne má byť § 192 ods. 3) sa považuje za dodržanú už vtedy keď v jej priebehu došlo k doručeniu prvostupňového rozhodnutia bez toho, aby toto nadobudlo právoplatnosť. Právoplatnosť ako vlastnosť rozhodnutia nemožno stotožňovať s rozhodnutím - verdiktom o riešenej otázke. Ak rozhodnutie túto vlastnosť nemá, neznamená to, že nebolo vydané, teda že nebolo rozhodnuté, a to zvlášť za situácie keď zákon dovoľuje priznať mu účinnosť či vykonateľnosť pred právoplatnosťou (§ 194 ods. 3 zák.) a napokon keď sám zákon v niektorých prípadoch odníma odkladný účinok odvolaniu (§ 242 ods. 6 zák. o uložení disciplinárneho opatrenia, o náhrade škody, proti služobnému hodnoteniu).

Ak rozhodnutie bolo vydané, znamená to, že bolo aj rozhodnuté (môže rozhodnúť len...) a lehota je zachovaná ak bolo rozhodnutie doručené do 2 mesiacov. Odvtedy možno rátať aj účinnosťou, ak (v zmysle legislatívnej skratky § 232 zák.) oprávnený orgán využil právnu možnosť (§ 194 ods. 3, § 241 ods. 7 zák.) a určil skončenie služobného pomeru dňom doručenia rozhodnutia. Celkom určite pri zavádzaní tohto ustanovenia, svojou povahou predbežnej vykonateľnosti, nemal zákonodarca na mysli právoplatné rozhodnutie. Bolo by to nelogické, lebo pri spôsobe nadobúdania právoplatnosti, nemožno racionálne uvažovať s tým, že bude doručované právoplatné rozhodnutie.“

V tejto súvislosti ústavný súd pre úplnosť poznamenáva, že sťažovateľ sa pravdepodobne stotožnil s týmto právnym názorom najvyššieho súdu (plynutie prekluzívnej lehoty), pretože tento dôvod už nie je medzi dôvodmi uvádzanými v sťažnosti

podanej ústavnému súdu, ktorými sťažovateľ poukazuje na nesprávnosť rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa.

b) Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho rozsudku vysporiadal aj s druhým sťažovateľom namietaným dôvodom o nedostatku formy rozhodnutia prvostupňového správneho orgánu, pričom vyslovil aj svoj právny názor k problematike vplyvu nedostatku formy správneho rozhodnutia na jeho platnosť a záväznosť, keď vyslovil, že:

„Náležitosti rozhodnutia, obsahové aj formálne upravuje zákon v § 241 bez sankcie neplatnosti. Ako aj pri iných procesných úpravách aj podľa všeobecného procesného predpisu (zák. 71/67 Zb.) rozhodnutie sa považuje za platné aj za stavu, že nemá predpísané členenie (§ 250). Teda za platné a právne záväzné sa považuje aj vtedy, ak má formu listu a kompetentný správny orgán ním rieši autoritatívnym spôsobom otázku týkajúcu sa založenia, zrušenia, či zmeny práv a povinností. Tu ide o rozdiel medzi úpravou v OSP, ktorý v § 159 hovorí o záväznosti len výrokovej časti rozhodnutia. Procesné predpisy pre orgány verejnej správy ani zákon, podľa ktorého postupoval žalovaný takúto úpravu nemajú a preto je záväzné a platné celé rozhodnutie.

Osobitné ustanovenie, § 194 ods. 1 pod sankciou neplatnosti vyžaduje písomnú formu rozhodnutia a dôvod prepustenia so skutočnosťami, ktoré ho zakladajú. Z konštrukcie tejto úpravy, použitých výrazových prostriedkov vyplýva, že za dôvod ako neopomenuteľnú náležitosť treba považovať skutkovú vetu niektorého z prípadov uvedených v § 192 ods. 1 zákona so skutočnosťami, ktorého zakladajú - popis konania, či opomenutia, ktoré je podraditeľné pod uplatnený dôvod prepustenia. Bez povšimnutia pritom zákonodarca ponechal formálne náležitosti - štruktúru prepúšťacieho rozhodnutia.

Za tohto stavu potom pre členenie, štruktúru prepúšťacieho rozhodnutia platí všeobecné ustanovenie, a to aj s tým, že jej nedodržanie nemá vplyv na platnosť prepúšťacieho rozhodnutia.

Teda, ak by aj bolo možné očakávať, že skutok, ktorý naplňuje uplatnený prepúšťací dôvod bude uvedený vo výroku rozhodnutia, skutočnosť, že tak nestalo nerobí rozhodnutie neplatným. Nerobí ho ani nezákonným v zmysle ujmy, lebo samotná táto okolnosť procesného charakteru nemá priamy vplyv na subjektívne práva účastníka. Tieto, ktoré sú

predmetom súdnej ochrany, sa vzťahujú na predmet veci - na zásah do trvania služobného pomeru. Tento názor zodpovedá štandardnej judikatúre tunajšieho súdu.“

c) Napokon z odôvodnenia citovaného rozsudku vyplýva, že najvyšší súd skúmal v rozsahu svojho oprávnenia správneho súdu aj sťažovateľom namietaný rozsah a správnosť dokazovania vykonaného správnymi orgánmi. Najvyšší súd zistil, že sťažovateľom namietaný dôvod žaloby spočívajúci v „*nedostatočnom zistení skutkového stavu*“ sa netýkal nesprávneho dokazovania správnych orgánov, t. j. dokazovania, ktoré by diametrálne odporovalo obsahu spisov, na základe ktorých správne orgány rozhodli a ktoré by bolo potrebné od začiatku revidovať počnúc dokazovaním na prvom stupni, ale tieto nedostatky podľa najvyššieho súdu spočívali v nedostatočnom, resp. neúplnom dokazovaní správnych orgánov. Vychádzajúc z premisy, že konanie pred prvostupňovým aj druhostupňovým správnym orgánom tvorí jeden celok a že v záujme hospodárnosti konania nedostatok v ich dokazovaní bolo možné konvalidovať doplnením dokazovania pred druhostupňovým správnym orgánom, bez potreby zrušenia aj prvostupňového správneho rozhodnutia, najvyšší súd zrušil iba rozhodnutie správneho orgánu druhého stupňa sp. zn. KM-D-39/2003 z 23. apríla 2003 a vec vrátil na ďalšie konanie za účelom doplnenia dokazovania (pozri str. 5 rozsudku) a opätovného rozhodnutia. Najvyšší súd tak postupoval aj pri súčasnom zohľadnení dodržania prekluzívnej lehoty na rozhodnutie správneho orgánu určenej v § 192 ods. 3 (v súčasnosti ods. 4) v spojení s § 192 ods. 1 písm. e) zákona o štátnej službe policajtov (vzhľadom na neexistenciu úpravy o spočívaní prekluzívnych lehôt podľa tohto zákona).

Ústavný súd sa síce stotožňuje s názorom sťažovateľa, že výkon verejnej správy nesmie byť realizovaný na úkor práv jednotlivca, avšak súčasne konštatuje, že výkon práva jednotlivca či už fyzickej alebo právnickej osoby nesmie potláčať výkon práv ostatných subjektov. V podmienkach parlamentnej demokracie, kde štátna moc pochádza od občanov (čl. 2 ods. 1 ústavy), ktorí ju vykonávajú aj prostredníctvom svojich volených zástupcov reprezentujúcich verejnú moc, nie je možné prehliadať verejný záujem tých, ktorí túto verejnú moc kreovali na jej riadnom vykonávaní, samozrejme pri dodržaní základných práv a slobôd. V danom prípade najvyšší súd vo svojej rozhodovacej činnosti zohľadnil jednak

verejný záujem na možnosti potrestať protizákonné konanie, samozrejme po riadnom a zákonom preskúmaní jeho odôvodnenosti, ako aj individuálny záujem sťažovateľa, aby jeho vec bola riadne preskúmaná orgánmi na to príslušnými. Preto najvyšší súd pri zistení chyby v ich konaní s prihliadnutím na jej závažnosť a možnosť jej nápravy, vrátil vec správne orgánu na nové skúmanie (doplnenie dokazovania) a opätovné rozhodnutie, pričom tento správny orgán mohol v rámci obnoveného odvolacieho konania dospieť aj k záveru o neopodstatnenosti prvostupňového správneho rozhodnutia, a tým poskytnúť sťažovateľovi ochranu, ktorej sa dovoľáva. Ústavný súd podotýka, že najvyšší súd tak konal využívajúc zákonom dovoľenú úvahu a ako to vyplýva aj z vyššie uvedených konštatovaní s adekvátnym zdôvodnením svojich záverov, rešpektujúc pritom rozhodovaciu právomoc orgánov verejnej správy.

Najvyšší súd tak rozhodol aj z toho dôvodu, že v rámci správneho súdnictva podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku nie je oprávnený sám vykonávať dokazovanie, príp. jeho doplnenie. V tomto konaní ide o skúmanie zákonnosti napádaných správnych rozhodnutí a nie o nové rozhodovanie vo veci. Pre súd je preto rozhodujúci skutkový stav v čase rozhodovania správneho orgánu, je teda vylúčené, aby súd dopĺňal dokazovanie novými dôkazmi, pretože v tomto konaní podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku, súd nie je skutkovou inštanciou.

Vzhľadom na vyššie uvedené, zrušenie rozhodnutia správneho orgánu prvého stupňa je závislé od posúdenia okolností konkrétneho prípadu súdom. V danom prípade najvyšší súd zrejme nedospel k záveru o existencii takých okolností, ktoré by odôvodňovali aj zrušenie prvostupňového správneho rozhodnutia, t. j. personálneho rozkazu ministra č. 40 z 31.januára 2003 a aj keď to vyslovene neuviedol vo výroku rozsudku (sťažovateľ nenamieta nedostatok formy rozsudku ale jeho nedostatočné odôvodnenie). Podľa názoru ústavného súdu svoje závery najvyšší súd odôvodnil k obidvom napádaným rozhodnutiam ako celku, keďže sťažovateľ tými istými dôvodmi spochybňoval správnosť oboch napádaných správnych rozhodnutí. Navyše to, že sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom nenamieta nesprávnosť odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu a záverov v ňom vyslovených, ale jeho nedostatočnosť vo vzťahu k prvostupňovému správne rozhodnutiu,

svedčí o tom, že sťažovateľ sa s názormi najvyššieho súdu na ním uvádzané dôvody vecne stotožnil a je nespokojný iba s tým, že najvyšší súd sa v odôvodnení rozsudku vyslovene nevenuje prvostupňovému rozhodnutiu. Ústavný súd je toho názoru, že odôvodnenie rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004 ako celok spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 OSP) a nevykazuje znaky arbitrárnosti.

Právo účastníka zaručené v čl. 46 ods. 1 ústavy na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, nemožno chápať tak, že na každý argument účastníka je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti prípadu. Judikatúra súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia, špecifická odpoveď sa vyžaduje iba ak ide o taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci (Georgiadis c. Grécko z 19. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Za porušenie základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy nemožno považovať to, že najvyšší súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv sťažovateľa.

Ústavný súd už konštatoval (I. ÚS 50/04, I. ÚS 226/03), že „právo na spravodlivý súdny proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy neznamena právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami, resp. s jeho právnymi názormi. Z opačného pohľadu možno povedať, že neúspech v súdnom konaní nie je možné považovať za porušenie základného práva. Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať“.

V súvislosti s vyššie uvedenými právnymi názormi najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu (I. ÚS 19/02). Skutkové a právne závery všeobecného súdu by mohli byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery všeobecného súdu boli

zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, III. ÚS 151/05).

Vzťah ústavného súdu k všeobecným súdom ako dvoch samostatných, na sebe nezávislých zložiek súdnej moci, nie je založený na princípe podriadenosti a nadriadenosti. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, zatiaľ čo všeobecné súdy sú nezávislé súdne orgány ochrany zákonnosti. Ústavný súd nemá právomoc preskúmať rozhodnutia všeobecných súdov, a to nielen ich výrokovú časť, ale ani odôvodnenie rozhodnutia. Nemá teda oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu vyvodil (II. ÚS 21/96).

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 56/03).

Z odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu nevyplýva jednostrannosť, ktorá by zakladala svojvôľu alebo takú aplikáciu príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Ústavný súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti nedomnieva, že by skutkové alebo právne závery najvyššieho súdu bolo možné kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 ústavy.

Na základe posúdenia všetkých okolností prípadu ústavný súd dospel k záveru, že pokiaľ ide o sťažovateľom namietané nedostatky odôvodnenia rozsudku najvyššieho súdu sp. zn. 4 SŽ 99/03 z 30. marca 2004, nie je daná príčinná súvislosť medzi týmito námietkami sťažovateľa a namietaným porušením základného práva (na odôvodnenie rozhodnutia) zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy, a preto sťažnosť v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa názoru ústavného súdu niet žiadnej spojitosti ani medzi napádaným rozsudkom najvyššieho súdu a označeným porušením základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 46 ods. 2 ústavy, ktoré je súčasťou práva na spravodlivý proces, pretože sťažovateľovi nebolo nijako znemožnené domáhať sa preskúmania zákonnosti rozhodnutí správnych orgánov súdom, ktorý sa (aj vzhľadom na vyššie uvedené) jeho žalobou riadne zaoberal, a podľa okolností prípadu aj rozhodol. Z toho dôvodu ústavný súd aj v tejto časti sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa zistenia ústavného súdu po vrátení veci rozkladovej komisii Ministerstva vnútra Slovenskej republiky na opätovné konanie, bolo vo veci sťažovateľom podaného rozkladu proti personálnemu rozkazu ministra č. 40 z 31. januára 2003 už opätovne rozhodnuté, a to rozhodnutím sp. zn. KM-126/PK-2005 z 30. novembra 2005, ktoré bolo právnenému zástupcovi sťažovateľa doručené 5. decembra 2005.

Nad rámec ústavný súd uvádza, že v prípade nespokojnosti sťažovateľa s opätovným rozhodnutím druhostupňového správneho orgánu má stále možnosť opätovne sa domáhať preskúmania zákonnosti tohto rozhodnutia žalobou podľa V. časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku.

K porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnosť možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

V rámci atribútov chránených ustanovením čl. 48 ods. 2 ústavy sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť k vykonávaným dôkazom. Avšak zo sťažnosti a jej príloh vyplýva, že porušenie tohto práva sťažovateľ namieta v súvislosti so správnym konaním na prvom a druhom stupni a nie v súvislosti s konaním pred najvyšším súdom. Sťažovateľ v sťažnosti uviedol: „Z vyššie uvedeného teda vyplýva, že k porušeniu ústavného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR došlo v konaní na prvom i druhom stupni.“ Pre úplnosť ústavný súd poznamenáva, že odstránenia týchto nedostatkov v dokazovaní správnych orgánov (možnosť vyjadriť sa k veci) mal sťažovateľ možnosť dovolávať sa v rámci opätovného konania pred druhostupňovým správnym orgánom, po vrátení veci najvyšším súdom.

Podľa názoru ústavného súdu základné právo sťažovateľa na to, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy konaním najvyššieho súdu porušené nebolo, jednak preto, že najvyšší súd nie je v tomto konaní skutkovou inštanciou a jednak preto, že aj z rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že sťažovateľ bol na pojednávaní vypočutý, mal možnosť sa vyjadriť k prerokovanej veci a priestor k predneseniu žaloby a jej dôvodov mal aj jeho právny zástupca. Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd nevidí medzi postupom najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa žiadnu príčinnú súvislosť, a preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

K porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát.

Ústavné požiadavky demokratického a právneho štátu vytvárajú predpoklady a medze výkonu verejnej (štátnej) moci. Jednou z požiadaviek demokratického právneho štátu je, že štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy), a v užšom význame v súvislosti s konaním súdov, zahŕňa aj právo na spravodlivé súdne konanie zaručené v čl. 46 ústavy

a právo na prerokovanie veci v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť k vykonávaným dôkazom zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Ústavný súd sťažnosť v časti namietajúcej porušenie čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy vyslovil, že postup najvyššieho súdu nebol svojvoľný ani arbitrárny, prípadne vybočujúci z medzí zákona, a preto ju odmietol pre zjavnú neopodstatnenosť. Vzhľadom na vyššie uvedené odmietnutie sťažnosti je zrejmé, že nedošlo ani k porušeniu čl. 1 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. marca 2006